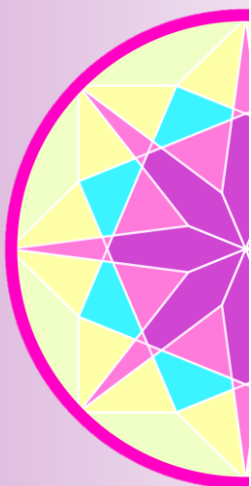

De Toermalijn

Samen onze talenten verbinden

Sociale veiligheid

De Toermalijn: school voor interconfessioneel basisonderwijs

Driehuizerkerkweg 121
1985 HB Driehuis
0255 - 516443
www.toermalijn-driehuis.nl

Voorwoord

“Behandel een ander, zoals jezelf behandeld wilt worden”.

Sinds 1 augustus 2015 is de nieuwe wet sociale veiligheid op school ingegaan. Kinderen kunnen allerlei vormen van sociale onveiligheid (pesten, kindermishandeling en huiselijk geweld, discriminatie, agressie en geweld, seksueel geweld en radicalisering) meemaken. Uit het NPM-2005 (Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen) onderzoek is naar voren gekomen dat er jaarlijks naar schatting 107.200 kinderen in Nederland mishandeld worden. Dit betekent dat van elke groep van 1000 kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 17 jaar er ongeveer 30 mishandeld worden. De kans dat het op De Toermalijn ook voorkomt is dus aanwezig.

De Toermalijn is een school waar gewerkt wordt vanuit de volgende kernwaarden: ontwikkeling, vertrouwen, plezier en verwondering.

Kinderen kunnen zich het best ontwikkelen als er sprake is van een veilig en vertrouwd schoolklimaat. We vinden het belangrijk dat de school een plek is waar kinderen deze waarden ervaren. Door dat te waarborgen doen we zoveel mogelijk recht aan de pijlers waarop we ons onderwijs en de begeleiding van de kinderen willen baseren: in ontwikkeling, samen en plezier. Sociale veiligheid is dan ook een belangrijk aandachtspunt op De Toermalijn.

Omdat we geloven in de kracht van preventie vinden we het belangrijk om goed en constructief samen te werken met de ouders/verzorgers van onze leerlingen. Daarom houden we aan het begin van ieder schooljaar startgesprekken met ouders en leerlingen. Daarnaast hanteren we een gesprekkencyclus van standaard drie (verplicht en facultatief) gesprekken per jaar. Het kan voorkomen dat op grond van zorgen over de sociale of emotionele ontwikkeling van een leerling meer gesprekken nodig zijn.

In dit plan beschrijven wij op welke manier De Toermalijn tijd en aandacht geeft aan sociale veiligheid om te voldoen aan de wet. We beschrijven hoe wij sociale veiligheid stimuleren, signaleren, aanpakken en naar wie wij doorverwijzen wanneer het niet goed gaat.

Dit is een dynamisch document, het groeit mee met de leerlingen en de school. Suggesties zijn altijd welkom!

Team De Toermalijn

Inhoudsopgave	
Doel	5
Sociale veiligheid stimuleren	6
1. De Vreedzame School	6
2. Grip op de groep/gouden weken	6
4. “Anti-pestles” (vanaf groep 5)	7
Sociale veiligheid signaleren	7
Sociale veiligheid aanpakken	7
1. Kindplan	7
2. Gedragsprotocol	7
3. Taakspel	7
4. OPA aanpak	8
5. Digitaal pesten	8
Sociale veiligheid doorverwijzen	8
Bijlage 1 Top 10 modelgedrag leerkrachten Toermalijn	10
Bijlage 2 Kindplan	11
Bijlage 3 Stappenplan grensoverschrijdend gedrag	126
Bijlage 4 OPA aanpak	223

Doel

Dit omgangsdokument is opgesteld om duidelijkheid te bieden over hoe we met elkaar omgaan op onze school. Alle betrokkenen van De Toermalijn, waaronder leerlingen, leerkrachten, TSO en ouders, zetten zich in om binnen de school een veilig positief sociaal klimaat te realiseren.

Dit klimaat draagt optimaal bij aan de didactische en sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen, zodat zij goed voorbereid zijn en aan hun toekomst kunnen werken. Daarnaast zal dit document zorgdragen voor eenduidig handelen van onze leerkrachten, stagiaires, onderwijsassistenten, medewerkers en TSO.

Sociale veiligheid stimuleren

De Toermalijn zet de volgende preventieve maatregelen in om de sociale veiligheid te stimuleren.

1. De Vreedzame School

Met de methode De Vreedzame School leren we kinderen op een positieve manier met elkaar om te gaan. Zo leren kinderen op een goede manier met elkaar te communiceren, samen conflicten op te lossen, zorg te dragen voor elkaar en een positieve bijdrage te leveren aan de school als gemeenschap. Kinderen leren samen verantwoordelijk te zijn voor de sfeer op school. Dit gebeurt door het wekelijks geven van de lessen Vreedzame School, maar vooral door de principes dagelijks toe te passen als team.

Als team hebben we in dit kader omgangsregels geformuleerd op leerkrachtniveau (bijlage 1)

Daarnaast maken de kinderen in elke groep op democratische wijze afspraken over de manier waarop ze dit jaar met elkaar willen omgaan. Dit resulteert in een **afsprakenposter** waar ieder kind zijn handtekening onder zet.

De Vreedzame School wordt in 6 blokken meegegeven aan de leerlingen:

- Blok 1: We horen bij elkaar: In dit blok wordt ingezet op groepsvorming en positief klimaat.
- Blok 2: We lossen conflicten zelf op: In dit blok wordt conflicthantering behandeld. Kunnen we het zelf oplossen? Kunnen de mediators ons helpen?
- Blok 3: We hebben oor voor elkaar: Zeer belangrijk is het goed communiceren met elkaar, goed luisteren naar de ander, zodat iedereen zich gehoord voelt.
- Blok 4: We hebben hart voor elkaar: Dit blok leert rekening te houden met elkaars gevoelens.
- Blok 5: We dragen allemaal een steentje bij: Dit blok laat zien dat iedereen het verschil kan maken, neem de verantwoordelijkheid!
- Blok 6: We zijn allemaal anders:
Verschillen zijn mooi, diversiteit een aanwinst, we moeten respect hebben voor elkaars verschillen en van elkaar leren.

Bovenstaande blokken zullen de leerlingen en leerkrachten de bouwstenen geven voor het optimale leerklimaat. In de gangen hangen werkjes n.a.v. thema's van de Vreedzame School zodat deze ook zichtbaar is voor ouders, leerkrachten en leerlingen.

2. Grip op de groep/gouden weken

Elk schooljaar starten wij het schooljaar met extra aandacht voor het pedagogisch klimaat en de groepsvorming. De leerkrachten geven zes weken lang extra lessen van "Grip op de groep" om de groep positief te beïnvloeden. In Sharepoint leerkracht staan allerlei activiteiten die de leerkracht kan toepassen.

3. Schoolregels leerkrachten

In elke klassenmap zitten de omgangsregels op leerkrachtniveau van De Toermalijn. Deze regels worden elk nieuw schooljaar bij de startvergadering bijgesteld/geborgd (zie bijlage 1)

4. "Anti-pestles" (vanaf groep 5)

De groepen 5 (of hogere groepen herhaling indien nodig) krijgen elk jaar een les waarin de 5 rollen die bij pesten voorkomen besproken wordt (gedrag specialist/ib);

1. Pester
2. Gepeste kind
3. Meeloper
4. Zwijger
5. Verdediger

Er wordt besproken wat de groep nodig heeft in dit proces. Ouders worden via de mail door IB op de hoogte gehouden van deze les.

Sociale veiligheid signaleren

De sociale veiligheid wordt op de volgende manieren gemonitord:

- Dagelijks door observaties in de klas door leerkrachten/IB/directie. Bijzonderheden worden genoteerd in Parnassys bij de notitie sociaal emotioneel.
- Vensters: afname sociale veiligheid gr **6 t/m 8 verplicht** (november)
- In groep 1 t/m 5 wordt de sociale veiligheid expliciet besproken naar aanleiding van een specifiek prentenboek (orthotheek). De leerkracht noteert eventuele bijzonderheden in Parnassys. (november/maart)
- Optioneel sociogram groep 2 t/m 8
- Leerlingenraad 5x per jaar
- Pest coördinator: Renée Fontijn (IB)

Twee keer per jaar worden eventuele bijzonderheden bij de afname sociale veiligheid met IB en leerkracht besproken tijdens de leerling- groepsbespreking en/of door het gehele jaar door.

Sociale veiligheid aanpakken

Zoals in iedere samenleving gaat het ook binnen een Vreedzame School niet altijd zoals iedereen het wenst. Wanneer dat het geval is dan maken wij gebruik van de volgende curatieve middelen.

1. Kindplan

Wanneer een leerling moeite heeft met een vaardigheid op sociaal emotioneel gebied maakt de leerkracht samen met de leerling een plan om deze vaardigheid te leren. Dit plan geeft aan op welke manier de leerling dit gaat aanpakken en met behulp van wie/wat (zie bijlage 2). Het is belangrijk dat school en ouders hierin samenwerken. Het opgestelde plan zal daarom met de ouders van de leerling worden besproken.

2. Gedragsprotocol

Ook in een vreedzame school gaat het wel eens mis. Hoe wij omgaan met ongewenst gedrag is te lezen in het gedragsprotocol van de Toermalijn (bijlage 3)

3. Taakspel

Dit spel wordt met behulp van de Taakspel coördinator (ib) ingezet in een groep waarbij het pedagogisch klimaat en/of werkhouding verbeterd kan worden.

4. OPA aanpak

Dit is een aanpak bij pesten vanuit de methode *De Vreedzame School; werken aan sociale veiligheid*. Rond het gepeste kind wordt met goedkeuring van het gepeste kind en ouders een steungroep gevormd met als doel het pesten te laten stoppen.

- Stap 1: gesprek met het gepeste kind
- Stap 2 gesprek met de steungroep (bestaande uit lln waar het gepeste kind zich prettig bij voelt) probleem wordt uitgelegd, verantwoordelijkheid wordt gedeeld, ideeën worden geïnventariseerd, vertrouwen wordt uitgesproken
- Stap 3 na een week een tweede gesprek met de gepeste leerling waarin wordt bekeken of het beter gaat en wat hij/zij anders heeft gedaan.
- Stap 4 na een week een tweede gesprek met de steungroep
Wat heb je gedaan, wat is er veranderd? (zie bijlage 6)

5. Digitaal pesten

De ouders van de groepen 5 t/m 8 worden aan het begin van het schooljaar middels de infobrief van de groep geattendeerd op het controleren van whatsapp berichten. In de map "Werken aan sociale veiligheid" behorende bij "De Vreedzame School" staan 9 activiteiten bij signalen digitaal pesten (blz. 59 t/m blz. 72)

6. Samenwerkingsverband IJmond

Wanneer De Toermalijn handelingsverlegen is kan de gedrag specialist van het Samenwerkingsverband, Anja Oomen, ingezet worden voor een observatie en/of ondersteuning. Mocht de opdracht te groot zijn kan er een externe organisatie zoals OOK of een externe coach middels het SWV ingezet worden.

Sociale veiligheid doorverwijzen

Wanneer een leerling dusdanig sociaal emotionele problemen ervaart die zijn ontwikkeling in de weg staat dan verwijzen leerkracht/lb/gedrag specialist de leerling, in overleg met ouders door naar een van deze instanties:

- Centrum Jeugd en Gezin; Marjon Zwart
- Socius schoolmaatschappelijk werk; Lisanne de Jong
- Schoolarts Betul Karaman
- Schoolverpleegkundige Eline Lodders
- Opvoedpoli
- Pedagogen Collectief
- Lucertis,
- Mentaal Beter,
- OCK 't Spalier/Kenter
- Triversum,
- Gedragpunt, E-motion,
- SWV IJmond,
- Schoolpsycholoog vanuit de OBD

Verwijsindex

De verwijsindex is een digitaal systeem waarin professionals uit zorg/onderwijs betrokken zijn bij een leerling. Op deze manier kunnen wij afstemmen met elkaar om de best mogelijke begeleiding te bieden. IB en directie kunnen een leerling melden in de verwijsindex wanneer er extra zorgen zijn omtrent de ontwikkeling van een leerling (bv veelvuldig ziekteverzuim, vaak te laat, inzet CJG). Ouders zullen altijd door school op de hoogte gebracht worden wanneer zij een leerling in de Verwijsindex plaatsen. Hierna krijgt school binnen een week te horen of er een match is met andere professionals. Mocht dit zo zijn dan kunnen alle partijen goed samenwerken zodat er op gezinsniveau goed samengewerkt kan worden (www.verwijsindex.nl)

Aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling.

Renée Fontijn (IB) is gediplomeerd aandacht functionaris huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij volgt jaarlijks de opfriscursus. Wanneer er vermoedens zijn van huiselijk geweld en/of kindermishandeling kunnen de betrokken partijen bij haar komen voor advies. Wanneer nodig start zij de meldcode op en brengt ouders, leerkracht en directie hiervan op de hoogte.

Vertrouwensinspecteurs voor onderwijs en kinderopvang.

Tijdens de onderwijstijd kan men geconfronteerd worden met onwenselijke situaties. Als er signalen zijn van mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik, psychisch en fysiek geweld, discriminatie en radicalisering kan er contact worden opgenomen bij de vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs. De vertrouwensinspecteur luistert en informeert. Zo nodig adviseert de vertrouwensinspecteur over het indienen van een formele klacht of het doen van aangifte. De vertrouwensinspecteur heeft een geheimhoudingsplicht.

Wanneer er sprake is van of weet van mogelijk seksueel misbruik of seksuele intimidatie (zedemisdrijf) door een met taken belast persoon tegen een leerling, dan geldt de meld-, overleg- en aangifteplicht.

De vertrouwensinspecteurs zijn alle werkdagen tijdens kantooruren (08:00-17:00) bereikbaar op 0900 111 3 111 (lokaal tarief). Zie voor meer informatie: www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/vertrouwensinspecteurs

Bijlage 1 Top 10 modelgedrag leerkrachten Toermalijn

1. Verwelkomt de leerlingen elke ochtend persoonlijk in de klas en neemt afscheid
2. Geeft vaak opstekers
3. Stimuleert empathie bij leerlingen
4. Stimuleert leerlingen zelf ruzies en conflicten op te lossen en verwijst daarbij naar het stappenplan
5. Creëert een veilig en positief groepsklimaat
6. Maakt in taalgebruik onderscheid tussen conflicten en ruzie
7. Stimuleert duidelijk vertellen en goed luisteren
8. Stimuleert kinderen hun meningen te uiten en verschillende meningen accepteren
9. Stimuleert tot samenwerken
10. Accepteert dat iedereen anders is en handelt daar naar

Bijlage 2 Kindplan

Kindplan Toermalijn, Driehuis

Algemeen

Naam kind:

Groep:

Naam leerkracht:

Ingevuld samen met:

Datum:

n.a.v. het volgende is besloten
een kindplan te maken.

Doel en ondersteuning

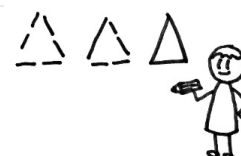
Nu weet/kan ik al:

Doel: straks wil ik
weten/kunnen:

Om dat te bereiken ga ik:

De leerkracht helpt mij door:

Mijn ouders helpen me door:

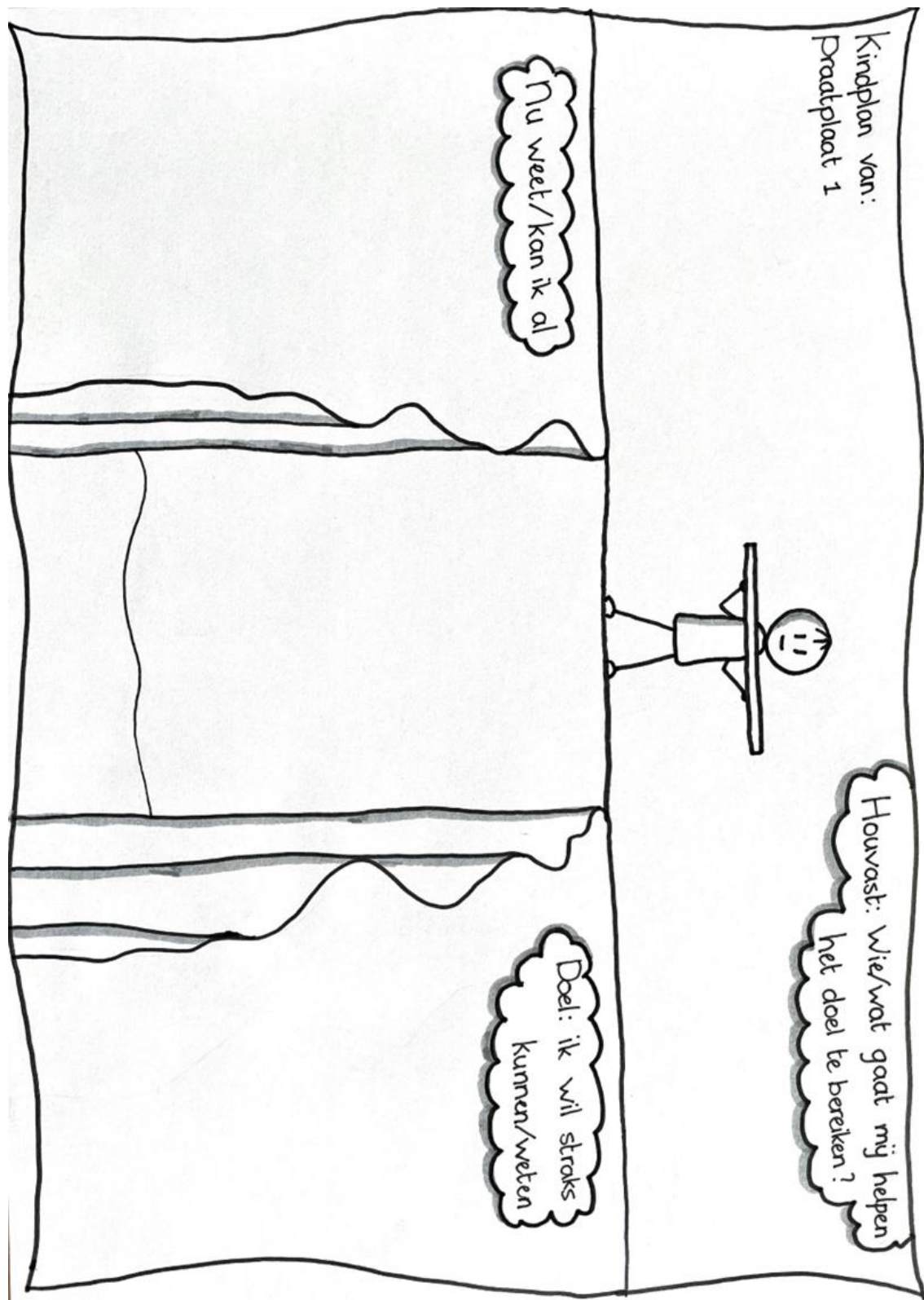
Materialen en andere hulpmiddelen die mij helpen:	
Ruimte voor opmerkingen:	

Evaluatie

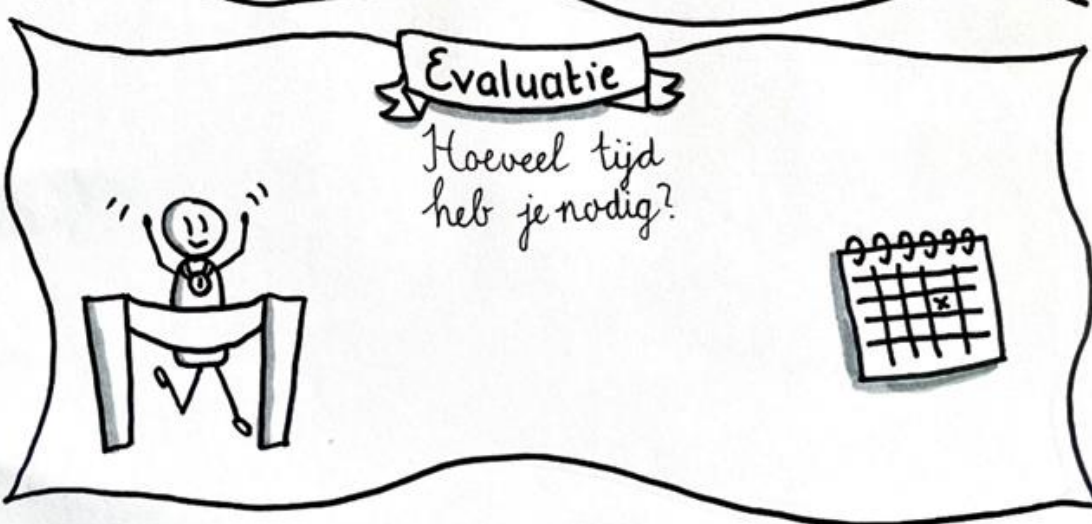
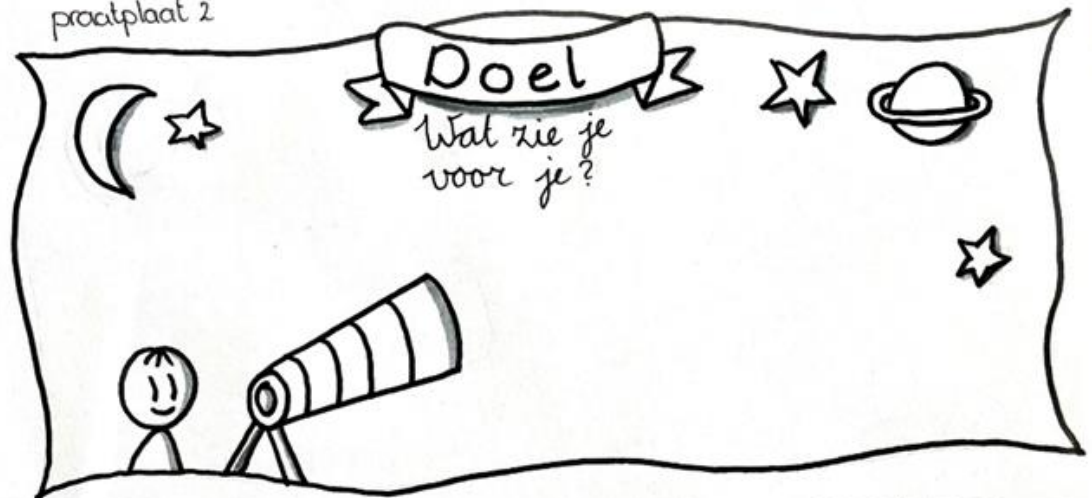
Datum:	
(plannen tijdens 1 ^e gesprek)	
Wie evalueert:	
(plannen tijdens 1 ^e gesprek)	
Wie zijn daadwerkelijk bij de evaluatie aanwezig?	
Ikr/In/ouders/directie/IB	
Het is doel is bereikt als de volgende punten worden waargenomen.	
Uitkomst van evaluatie: is ons doel bereikt ? ja/nee	
Hoe verder:	

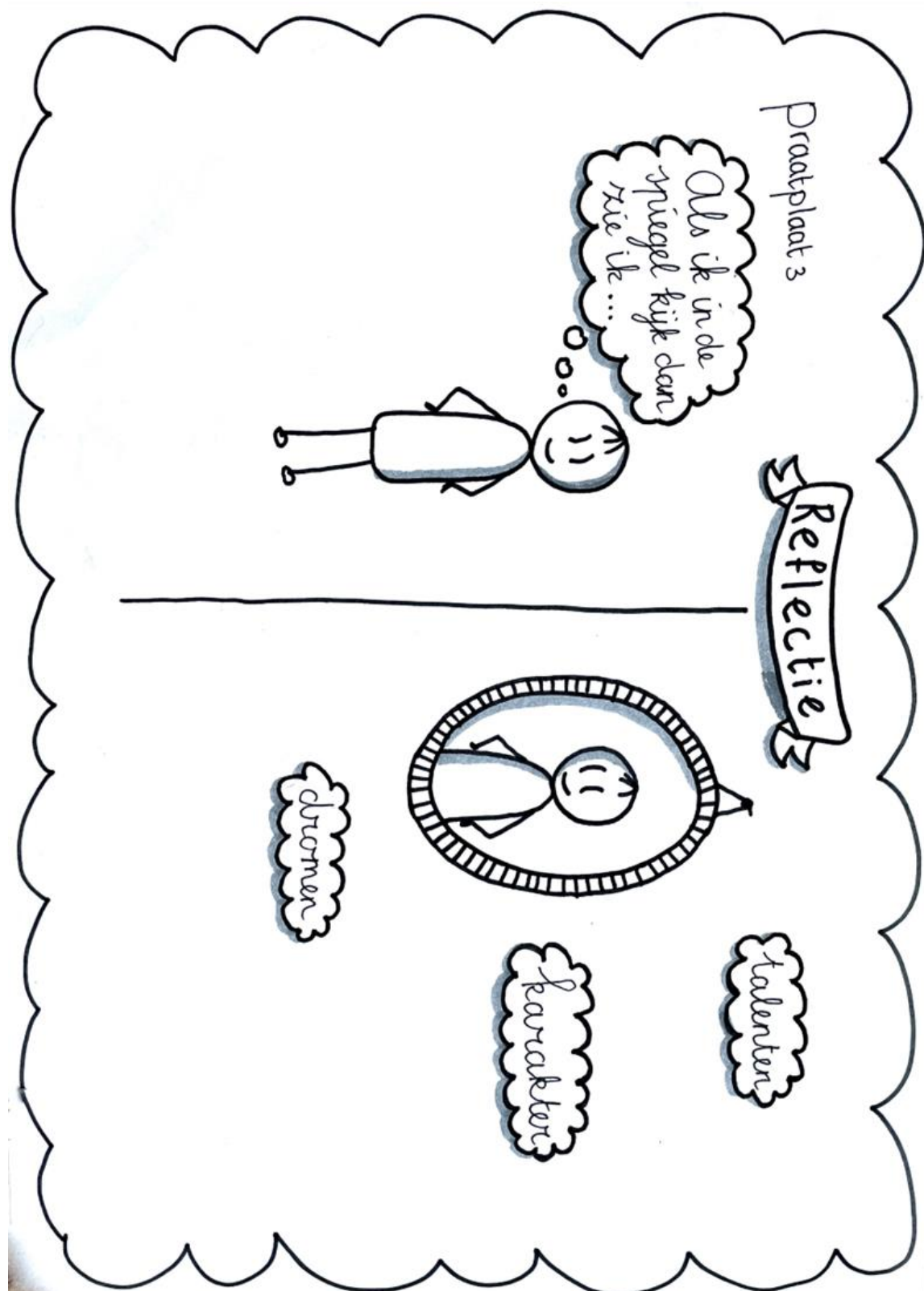
Ondertekening

Datum:	
Kind:	

praatplaat 2

Bijlage 3 Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend / ongewenst gedrag moet worden gedefinieerd om onduidelijkheid / verschil in aanpak te voorkomen

Stap	Wat	Wie	Actie
Stap 1a	Klas/instructie regels aanbieden eerste weken nieuw schooljaar. Rollenspel/voordoen gewenst gedrag. (Blok 1 Vreedzame school)	Leerkracht	*Ouders op de hoogte stellen van de regels in het infoblad begin schooljaar per groep.
Stap 1b	Leerlingen attenderen/corrigeren, spreek uit doe voor hoe het moet en waarom dit zo moet.	Leerkracht	*Duidelijk benoemen van het gewenste gedrag met een terugkoppeling naar de regels.
Stap 2	Gesprek leerkracht-leerling+ consequentie (Denk aan time-out) Ouders worden geïnformeerd over het gesprek en de afspraken/consequenties	Leerkracht & leerling	*Registratie Parnassys *Benoem duidelijk welk gedrag je wilt zien. Koppel terug naar de gestelde regels. *Vat het gesprek voor de leerling samen!
Stap 3	Stap 2 + contact ouders* Invullen 1 ^e gele kaart.	Leerkracht & leerling + ouders	*Registratie Parnassys *1 ^e gele kaart volgende dag ondertekend door ouders retour *Melding doen van kaart bij IB /directie
Stap 4	Stap 2 + ouders uitnodigen voor een gesprek Invullen 2 ^e gele kaart. Collegiale feedback vragen.	Leerkracht & IB/directie & leerling + ouders	*Registratie Parnassys *2 ^e gele kaart volgende dag ondertekend door ouders retour *Melding doen van kaart bij IB /directie

Stap 5	Invullen van 1 ^e rode kaart. Ouders uitnodigen voor gesprek zsm.	Leerkracht & IB/directie & leerling + ouders	*Gesprek met ouders en (eventueel met) kind op school. Groep 5,6,7 en 8 verplicht met kind. *Melding doen van kaart bij IB /directie (eventueel bij gesprek aanwezig)
Bij herhaald/ernstig grensoverschrijdend gedrag			
Stap 6	<u>2^e rode kaart</u> = Kindplan samen met de leerling opstellen en bespreken met ouders op school.	Leerkracht & leerling + ouders IB/Gedragsspecialist	*Registratie Parnassys *In kindplan beschrijf je bv: Time out plek waar de leerling tijdens het kindplan kan gaan zitten. Time out-plek is altijd in een andere klas met time timer en werk. Het kind blijft jouw verantwoordelijkheid! *Kindplan voeg je toe in .
Stap 7	Na 4 weken evalueren Kindplan. <i>Grensoverschrijdend gedrag ontstaan door ontkenning ouders probleem.</i>	Leerkracht & leerling + ouders <i>Leerkracht/i.b/gedragsspecialist/directie</i>	*Registratie Parnassys + melding IB/gedragsspecialist afronding. <i>*Ouders op gesprek laten komen. *Aansturen tot actie naar hulpverlening. *Verslag in Parnassys *Melden bij CJG als zorgmijder en in overleg melden bij AMK. * registratie Parnassys *Melden schoolinspectie</i>

Stap 8	2x rode kaarten in 6 maanden of 2x grensoverschrijdend gedrag tijdens kind-plan, dagdeel buiten de groep met werk van de leerkracht. <i>Zijn de 6 maanden voorbij, begin je weer met een 1^e gele kaart. Zie stap 3.</i>	Directie stelt ouders op de hoogte van verwijdering uit de klas. Bij afwezigheid directie IB/Gedragsspecialist.	*Registratie Parnassys
Stap 9	Incident na 2 ^e rode kaart.	Gedragsspecialist stelt een gedragscontract met leerling, leerkracht en ouders op voor een periode van 6 weken.	
Stap 10	Incident <u>tijdens</u> gedragscontract	Directie stelt ouders op de hoogte van contractbreuk = hele dag uit groep. Directie vertelt bij volgend incident volgt schorsing (3 ^e rode kaart = 6 ^e incident vanaf stap 3).	*Registratie Parnassys
Stap 11	Incident <u>na</u> gedragscontract (binnen 2 maanden)	Directie stelt ouders op de hoogte = hele dag uit groep. Directie vertelt bij volgend incident volgt schorsing (3 ^e rode kaart = 6 ^e incident vanaf stap 3).(zie protocol Atlant bijlage)	*Registratie Parnassys

Stap 12	Schorsing	Directie licht bestuur in. Bestuur schrijft een brief naar ouders. Directie stuurt registratie Parnassys naar ouders en bestuur. Mogelijke plaatsing S.O wordt besproken VOOR SCHORSING GESPREK BESTUUR & LEERKRACHT/ouders.	*Registratie Parnassys *Leerkracht geeft huiswerk mee. Directeur licht leerplichtambtenaar & Inspectie van het Onderwijs in.
----------------	-----------	--	--

- * Bij geen telefonisch contact, mail ouders met verzoek om terug te bellen. NIET via de mail grensoverschrijdend gedrag melden!!
- * Elk jaar begint elk kind met een schone lei. Het gedragsprotocol begint dan weer voor elk kind bij stap 1.
- * De leerkracht is verantwoordelijk voor het bijhouden en registreren van incidenten. De leerkracht weet steeds wat de volgende stap is in het stappenplan.

1^e Gele kaart

Naam kind:.....

Datum:.....

Vandaag ging het even mis.

Dit is gebeurd:

Maar we hebben er over gesproken en het is opgelost.

De oplossing is:

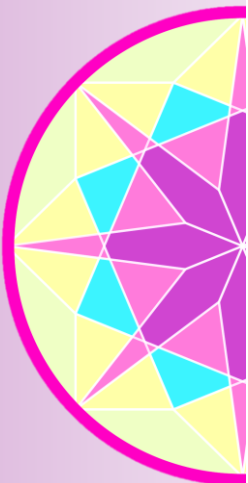
Met deze gele kaart brengen we u op de hoogte.

Graag deze kaart weer ondertekend retour naar school.

Compliment aan uw kind:

Leerkracht:

.....
Handtekening voor gezien

2^e Gele kaart

Naam kind:.....

Datum:.....

Vandaag ging het even mis.

Dit is gebeurd:

Maar we hebben er over gesproken en het opgelost.

De oplossing is:

Met deze gele kaart brengen we u op de hoogte.

Graag deze kaart weer ondertekend retour naar school.

Compliment aan uw kind:

Leerkracht:

.....
Handtekening voor gezien

1^e Rode kaart

Naam kind:.....

Datum:.....

Vandaag ging het even mis.

Dit is gebeurd:

Maar we hebben er over gesproken en bespreken dit ook graag met u en uw kind.

We nodigen u uit voor een gesprek op:..... vantot..... uur

Graag deze kaart weer ondertekend retour naar school.

Compliment aan uw kind:

Leerkracht:

.....
Handtekening voor gezien

Bijlage 4 OPA aanpak

FORMULIER VERSLAG STEUNGROEP *(bij de Oplossingsgerichte pestaanpak)*

Datum:	Naam leerling die geholpen wordt:	
	Namen steungroep:	Acties:
	Gesprek met de leerling	
	Gesprek met de steungroep	
	Gesprek met de leerling	
	Gesprek met de steungroep	
	Gesprek met de leerling	
	Gesprek met de steungroep	